

## Hetedik lecke A hitel

Tanári útmutató

*A pénz, a gazdagság, az egészség, a betegség, a testsúly mind eredmény.  
Okok és okozatok világában élünk.*

A fogyasztók tág körben és gyakran használnak hitelt. Ahhoz, hogy a hitelt megfelelően használják, és jó pénzügyi döntéseket hozzanak, a tanulóknak meg kell érteni: mi a hitel, hogyan kell használni a hitelt, hogyan tervezzék meg pénzügyi döntéseiket.

Általános pénzügyi tanácsokat a [www.magyarmagnas.ro](http://www.magyarmagnas.ro) honlapon találni.

## Áttekintés

A mai világban a hitel része lett a mindennapi életnek. A hitelkártya segítségével autót bérelhetünk, repülőjegyet fizethetünk, könyveket rendelhetünk. Ugyanakkor a hitel ésszerű használata rendkívül fontos, amelynek következményei kihatnak az élet minden területére. A tanulók többsége ismeri már a hitel használatának előnyeit és hátrányait, ebben a leckében azonban lehetőség nyílik mindezek alaposabb megbeszélésére.

## Átfogó cél

Megérteni mi a hitel, valamint hogyan kell felelősen használni azt, és milyen jogokkal és kötelezettségekkel jár. Tudatosítani, hogy a hitel kétélű fegyver, amivel óvatosan kell bánni.

## Konkrét célok

- Megérteni a hitelfelvétel okait
- Megérteni a hitel néhány előnyét és hátrányát
- Megérteni miért adnak a bankok hitelt
- Felsorolni és megérteni a fogyasztó jogait és kötelezettségeit
- Megérteni mit jelent a hitelképes fogyasztó
- Megérteni a fogyasztói hitel alapvető formáit
- Biztonságos hitelterhelési szint meghatározása, kiszámítása

## Tanulói tevékenységek

### 7-1 Használják-e hitelt?

### 7-2 Hitelismeret mérése

- Szétosztjuk a kérdőíveket a tanulóknak, adunk kb. 15 percet a megoldásra. Mikor befejezték, a válaszokat és eredményeket közösen megbeszéljük. Megerősíteni a hitellel kapcsolatos fogalmakat és tényeket.

### 7-3 Mennyi hitelt szabad felvenni, és mire ajánlott hitelt költeni?

- A tanulók kiszámítják bizonyos fogyasztók biztonságos hitelterhelési szintjét
- Szétosztjuk a feladatlapot, és adunk 20 perc időt a kitöltésére. Mikor befejezték, a válaszokat megbeszéljük, és a számításokat felírjuk a táblára.

### 7-4 Hetedik leckéhez tartozó kvíz

### Mi a fogyasztói hitel?

1. Meghatározás
2. Rövid történet

Beszélgetés.

### Mikor szükség a hitel?

1. Előnyei
  - Megvásárolhatók a szükséges/óhajtott javak és szolgáltatások most, a jövőbeni jövedelemre támaszkodva.
  - Befektetéskor hatástöbbszöröző ereje van
2. Hátrányai
  - Kamatot kell rá fizetni
  - Fennáll a túlköltekezés kockázata
  - A túladosódás komoly pénzügyi gondokat okozhat
3. Mire nem ajánlott hitelt felvenni?
  - Fogyó cikkek vásárlására (kozmetika, élelem, szórakozás)
  - Nyaralásra (1 hétig élvezed, évekig nyögöd)
  - Olyasmire, amit különben nem engedhetsz meg magadnak (pl. drága új autó, luxuslakás, ékszerek)
4. Mikor érdemes vagy szükség?
  - Amikor hirtelen szükséglet adódik (vészhelyzet), amit nem tudsz fedezni (betegség, baleset)
  - Ingatlan vásárlásra, javítására
  - Jó befektetési lehetőségre (ami pénzt termel)

Beszélgetés.

7-1 tevékenység.

### Miért adnak a bankok hitelt?

1. Azért, hogy kiszolgálják az ügyfeleket. Szolgáltatást nyújtanak.
2. Pénzért, profitért.

Beszélgetés.

### A hitelképes ügyfél

1. Jellem
2. Tőke, vagyon
3. Jövedelem – törlesztési lehetőségek

Beszélgetés.

7-2 tevékenység.

### Személyes hitelmúlt

- A bankok ellenőrzik, amikor valaki hitelt kér
- Létezik egy adatbázis, ahol minden látható
- Ügyelni kell a törlesztésekre (időben, pontos összeg)

Beszélgetés.

## Hitel típusok

1. Szabad felhasználású személyi hitel (ingatlan jelzáloggal vagy anélkül)
  - Bármire el lehet költeni. De mire érdemes/szabad?
  - Rendszeres havi törlesztés, évekig
2. Lakáscélú hitel
  - Lakásvásárlásra vagy építésre
  - Önrész szükséges
  - Rendszeres havi törlesztés
  - Jelzálog az ingatlanon
3. Lízing
  - Mi a lízing? Miben hasonlít a hitelhez?
  - Miben különbözik? (általában drágább, mindig a vásárolt eszköz a garancia)
  - Rendszeres havi törlesztés
4. Hitelkártya
  - Mire javasolt a használata? Mire nem?
  - Mindig kéznél van
  - Hitelvonalként működik – amint visszafizetted, újra lehet használni (egy kereten belül korlátlan számú használat és visszafizetés)
  - Ajánlott minél hamarabb visszafizetni, mert magas a kamat

Beszélgetés (előnyök, hátrányok, jellemzők, összehasonlítás).

## Ismeretek felmérése

Többválaszos kérdések, hiányzó szavak kitöltése, szavak találatása.

7-2 tevékenység.

## Mekkora a hitelterhelhetősége?

1. A szabály
  - Mit jelent? Összes hiteleid törlesztése ne haladja meg a jövedelmed 20%-át.
  - Példák (lásd lennebb)
2. Gyakorlatok.

7-3 tevékenység.

## Hetedik leckéhez tartozó kvíz.

Kvíz.

### Folyamodjanak hitelhez? (kérdőív)

**Útmutatás:** Minden alábbi esetben jelöld meg az általad helyesnek tartott választ, ami az illető hitelhasználatát illeti. A válaszok mellé magyarázatot is adj!

1. Ildikó 18 éves, és hitelből szeretne magának autót venni, hogy ezzel járjon majd egyetemre.  
Helyes döntés?      Igen              Nem              Attól függ
2. Bence és Ági házaspár, és nemrég vettek fel hitelt a háztető megjavítására.  
Helyes döntés?      Igen              Nem              Attól függ
3. Álmos már végzős egyetemista, és utolsó évi tanulmányi könyveit hitelből vette meg.  
Helyes döntés?      Igen              Nem              Attól függ
4. Boróka (28 éves) minden élelmiszervásárlását a hitelkártyáról fizeti.  
Helyes döntés?      Igen              Nem              Attól függ
5. Koppány és barátai eldöntötték (20-22 évesek), hogy felejthetetlen nyarat töltenek a Balatonon. Pénzüik nincs, ezért hitelből fedeznék a kirándulás költségeit.  
Helyes döntés?      Igen              Nem              Attól függ
6. Zsuzsa és Emese (21 és 25 évesek) egy vállalkozást szeretnének indítani (pl. szépségszalon), és a saját pénzüik mellett hitelt is igénybevennének.  
Helyes döntés?      Igen              Nem              Attól függ
7. Hunornak (19 éves) nagyon megtetszett a legújabb piros robogó, ezért eldöntötte, hogy hitelből megveszi magának és azzal jár majd munkába.  
Helyes döntés?      Igen              Nem              Attól függ
8. Péter (31 éves) pénzügyi elemző, és eldöntötte, hogy tőzsdén szeretne részvényekbe fektetni, mivel most nagyon jó árban lehet őket vásárolni. Alapos elemzései azt mutatják, hogy 5 éven belül nyerni fog az ügyleten, tehát hosszú távra fektetne be. A vásárlást személyi hitelből pénzelné, 5 éves lejáratú.  
Helyes döntés?      Igen              Nem              Attól függ

### Ismeretfelmérő

Az alábbi kérdések segítenek elmélyíteni a hitelről tanult fogalmakat.

#### 1. Sorolj fel 3 dolgot, ami segít egy jó hitelműlt kiépítésében, valamint hitelképes ügyféllé tesz.

A meglévő hitelek rendszeresen időben való fizetése.

Legyen állandó munkahelyed az évek során.

Nyiss egy megtakarítási számlát és rendszeresen tegyél be pénzt.

#### 2. Amikor hitelt kérsz, a hitelintézet főként három dologra fog odafigyelni: jellem, tőke, jövedelem. Az alábbi kijelentések mellé írd be azt a betűt (a,b,c), amely szerinted megfelel a helyes válasznak.

a) Jellem              b) Tőke              c) Jövedelem

- b\_\_ Van megtakarítási számlád?  
 a\_\_ Volt már hiteled?  
 a\_\_ Milyen rég laksz a jelenlegi címeden?  
 c\_\_ Van állandó munkahelyed?  
 c\_\_ Melyek a jelenlegi adósságaid és havi megélhetési költségeid?

**3. Minden alábbi kijelentés mellé, írdjál egy „I” betűt ha a kijelentés igaz, és egy „H” betűt ha a kijelentés hamis.**

- i\_\_ A biztonságos hitelterhelés az, amikor a hitel havi törlesztése nem haladja meg nettó jövedelmed 20%-át (a nettó jövedelem a lakbér kifizetése után értendő).  
 i\_\_ A hitelintézet visszautasíthatja hitelkérelmed, amennyiben a hitelmúltad nem megfelelő számokra  
 h\_\_ Ha a múltban nem fizetted időben a hiteleid, nagyobb esélyed van újabb hitel folyósítására.  
 i\_\_ A hitel olyan mint egy kétélű kard: a javadra is lehet, de a károdra is.  
 h\_\_ A hitel arra való, hogy olyan dolgokat vásárolj, amiket különben nem engedhetnél meg magadnak.  
 i\_\_ A bank mindig nagyobb kamatot fog kérni a hitelért mint amennyit ad a betétekért.  
 i\_\_ A hitelkártya kamatja általában nagyon magas, ezért ajánlott minél hamarabb fiszszafizetni a hitelt.  
 h\_\_ A jelzálog nélküli hitelek kamatja megegyezik a jelzáloggal garantált hitelek kamatával.

**4. Mekkora hitelt vehetnek fel biztonságos körülmények között?**

**Áron könyvelőként dolgozik és havi fizetése 1250 pengő. Egyelőre a szüleinél lakik, és jelenleg van már egy hitele, amiből egy használt autót vásárolt – a havi törlesztés 185 pengő. Most egy biciklit szeretne venni magának, szintén hitelből. Mekkora lehet az új hitel havi törlesztése biztonságos körülmények között?**

65 pengő. A számítás a következő:  $1250 \times 20\% = 250$  pengő, ebből 185 már elmegy autóra.  
 $250 - 185 = 65$  pengő.

**Orsolya a tavaly költözött el otthonról, mert új munkahelyet talált egy másik városban(a havi fizetése 1840 pengő). Bérelt lakásban lakik, ami havi 310 pengőt jelent. Azon gondolkodik, hogy hitelből vásároljon magának egy mosógépet (havi 170 pengő) és egy számítógépet is (havi 165 pengő). Megengedheti-e magának mindkettőt biztonságos körülmények között?**

Nem, csak az egyiket engedheti meg magának.

$1840 - 310 = 1530$  pengő  
 $1530 \times 20\% = 306$  pengő, ami kisebb mint a két törlesztés összege ( $150 + 165=335$ )

**Dalma és Ákos (házasok) nem rendelkeznek állandó munkahellyel már több hónapja (leépítették őket), néha alkalmi munkát vállalnak. Lakbérük havi 200 pengőbe kerül. Ákosnak nincs hitele, Dalmának van egy hitelkártyája, amiből a tavalyi hegymászó túrájukat fizette ki. A havi törlesztése 120 pengő. Most azon gondolkodnak, hogy hitelből egy használt autót kéne vegyenek, mert az autó segítségével Ákos ingázni tudna a legközelebbi városba, ahol lehetősége volna egy állandó munkahelyen dolgozni, havi 1200 pengőért. Legfeljebb mennyit fizethetnek az autóért havonta, biztonságos körülmények között?**

176 pengőt.

Lehetséges jövedelem = 1.200 pengő  
Lakbér és hitelkártya fizetése:  $1200 - 200 - 120 = 880$  pengő  
 $880 \times 20\% = 176$  pengő  
Mit történik ha csak havi 210 pengőért tudnának autót találni? (valószínű elfogadják az ajánlatot)

## Kvíz – hatodik lecke

### Igaz / hamis

1. i A hitel egyik hátránya az érzelmi alapú vásárlás.
2. i A tőke az illető személy eszközeit jelenti.
3. i Egy állandó munkahely segíti a hitelképességet.
4. h A hitelkártya segítségével a hitelt csak egyszer lehet használni/lehívni.
5. h A magas eladósodottság nem hordoz semmiféle kockázatot.

### Válaszd ki a helyeset

#### 6. C A hitel egyik nagy előnye a:

- A. kevesebb érzelmi alapú vásárlás
- B. a vásárolt javak olcsóbbak
- C. azonnal meg lehet kapni szükséges árut
- D. kisebb az esély a túlköltekezésre

#### 7. A rendszeres havi fizetés banki szakszóval az egyén D -t jelenti:

- A. jellelem
- B. tőke
- C. garancia
- D. jövedelem

#### 8. A A jó hitelműlt kialakításához a következőt teheted:

- A. folyamatos munkahelyed legyen
- B. időben leadom az adóbevallásom
- C. bankautomata többszöri használata havonta
- D. gyakran folyamodsz hitelhez

#### 9. Akinek a havi jövedelme 1200 pengő, a biztonságos havi hiteltörlesztése max. B lehet:

- A. 300 pengő
- B. 240 pengő
- C. 100 pengő
- D. 50 pengő

#### 10. Ha valakinek sokféle hitele van, leghamarább a B hitelt kell törlesztenie.

- A. legnagyobb összegű
- B. legmagasabb kamatú
- C. legkisebb összegű
- D. mindegy melyik